

זאת יכולה להיות שעתה הגדולה של מישטרת ישראל

מחול הנשדדים

בית המישפט העליון אמר את דברו בעניין החנינה. אומנם, הוא פסק בנדיבות. אומנם, שופט המיעוט הוא אחד המישפטים המבריקים ביותר בבית המישפט ובמדינה. אומנם, גם שופטי הרוב כתבו דברים נחרצים על הכפפת הביטחון לחוק, ורמזו על הצורך לתקן את החוק הנוגע לחנינה. אך בית המישפט פסק, ומשפטם — חייבים אנחנו לקבל את פסקיהם, אם הוא מוצא חן בעינינו, אם לא.

על המחול הראשון נוסף מחול שני. הוא נוגע לחקירה. כעת מתן החנינה הביע נשיאה המדינה את המישאלה שכך ייפסק. מחול השדים. איזה מחול? אילו שדים? איני יודע למה התכוון הנשיא. אני מקווה מקרב לב שהוא לא התכוון לחקירה מישפטית של פשעים, שבוצעו בשם המדינה והמולדת. ההיסטוריה מלאה בפשעים מחרידים שבוצעו בשם המדינה והמולדת, הלאום והגזע, הרת והמעמד. מי כמונו, היהודים, יודעים זאת? מי כמונו, היהודים, למדו זאת על בשרם? מי כמונו, היהודים, קוראים זאת בספרים ההיסטוריים?

הפרה של התחייבות זו תביא לעתירה חדשה לבג"ץ. שופטי ישראל אינם אוהבים הפרת התחייבות שניתנו להם. השאלה היא: איזו חקירה? מה יהיה טיבה? על כך יש לומר כמה מילים גלויות.

במדינה רבים הציניקאים, ואלה כבר חרצו את הרין על חקירת המישטרה שהחלה זה עתה. הציניקאים אומרים: זאת תהיה הצגה מטפלה. קומדיה. קירקס. שום דבר לא ייצא מזה. יחקרו את אנשי השב"כ, שכבר זכו (ויזכו) בחנינה מראש. אי אפשר יהיה להעמידם למישפט. והרי חקירת המישטרה אינה תהליך ערטי

מנוולים הפועלים בשם "המולדת" זכו, וממי שיכים לזכות, כיחס מיוחד מצד המישטרה. באיזה פחאשפה נחה התלונה שלי על תוקפיי ככביש חברון, שאותם זיהיתי אחד-לאחד על פי תצלומים? מאז שהגשתי אותה, לפני חודשים רבים, לא שמעתי עליה דבר. האם מישטרה זו תחקור את ראשי הממשלה-בעתיד? הציניקאים צוחקים.

אין זה סוד שיצחק שמיר התנגד בכל כוחו הרב למינוי ועדת-חקירה ממלכתית, והעדיף חקירה מישטרית.

נדרמה שגם הוא, כאותם ציניקאים, סמך על כך שהמישטרה לא תעז למצות עימו את החקירה. ואחרי חקירת המישטרה מצוי היועץ המישפטי לממשלה, שרק הוא מוסמך להחליט אם, טובת הציבור מחייבת את העמדתו של חשוד לדין — או לא.

ואכן, מקור מישטרי בכיר כבר הודיע, לפני כמה שבועות, שאין בידי המישטרה כל ראיות נגד הדרג המדיני, מלבד הודאתו של ראש השב"כ.

מלבד? ראשיהשב"כ הודיע לנשיאה-המדינה ולבית המישפט שהוא ביצע פשעים חמורים, וכי עשה זאת, בסמכות וברשות.

רשות מטעם מי? יש רק אדם אחד שהיה מוסמך לתת רשות כזאת, והוא יצחק שמיר.

האם הצהרת ראשיהשב"כ, שקיבל סמכות ורשות מידי ראשיהממשלה לרצוח שבויים ולשקר למוסדות-החקירה, אינה "ראייה" רצינית?

אם ראשיהשב"כ שיקר, ספק אם החנינה תעמוד לו. אם לא שיקר, יש להעמיד לדין את הממונה עליו דאז.

כך או כך, יש מה לחקור. יש לחקור את אחד החשדות החמורים ביותר שהתעוררו אי פעם בתולדות-המדינה. והציניקאים צוחקים.

א ל יהא חלקי עם הציניקאים. מעולם לא הייתי ציני, ואני מקווה שיעמוד לי כוחי ולא אהיה ציני עד יומי האחרון.

אני רוצה להאמין במישטרה. אני יודע שיש בה אנשים רבים, בכל הדרגות, המסורים לתפקידם ולחובתם המוסרית.

ואני מאמין כי התפקיד והאחריות יכולים לחולל נפלאות בנישמתו של אדם ובנישמתו של מוסד.

יתכן שבכל תקופת קיומה לא הוטל על מישטרת-ישראל תפקיד כה אחראי, לעיני המדינה כולה, לעיני העולם כולו.

מעולם לא עמדה המישטרה במבחן מוסרי ומעשי כה חמור. אני מקווה שתעמוד בו.

קורה זו אינה מסובכת. יחסית, היא פשוטה עד מאוד.

כל המעורבים בפרשה במישרין קיבלו (או יקבלו) חנינה, ועל כן יהיו חייבים למסור עדות מלאה. לא תעמוד להם הוכחות לשותק פן יפילו את עצמם.

כל המעורבים אלה כבר הודו בכיבוע הפשעים המיוחסים להם. כל מי שנכח ברגעים הגורליים ליד האוטובוס בקו 300, וכל מי שהשתתף בחקירות שנערכו לאחר מכן, יודע ומוכר. אפשר לזמן אותו בנקל לחקירה.

כתובתו של מי שהיה ממונה על ראשיהשב"כ ידועה. כדי לסלק כל ספק: מר יצחק שמיר, ממלאימקום ראשיהממשלה ושר-החוץ, משרד החוץ, ירושלים, טלפון מס' 535015 (02).

חוקרים נמצאים המודעים לגורל תפקידם, יכולים לסיים חקירה זאת בשבועיים. נראה לי כי חודש אחד הוא זמן מירבי סביר.

את יכולה להיות שעתה הגדולה של מישטרת-ישראל ושל מפקדיה.

הם יכולים לבייש את כל הציניקאים והולכי-הרכיב, ולחוש את ימי זוהרם של המישטרה. כך שכל שוטרי בישראל יוקף את ראשו ויתגאה שוב במדינו, וכל אזרח בישראל יתפאר במישטרתו. אני מאחל לה זאת בכל ליבי.

המבחן העליון: המפכ"ל, הנשיא ושר-המישטרה

לאי. המישטרה אינה ועדת-חקירה החוקרת את ההיסטוריה. היא מנהלת חקירה כדי להעמיד עבריינים לדין. אם אין עבריינים, וברור מראש שאיש לא יועמד לדין, החקירה כולה אינה אלא תרגיל ריקמתוכן.

אחרי שכל אנשי השב"כ יקבלו את חנינתם, לא יותר נאשם פונטציאלי מלבד, הדרג המדיני — כלומר יצחק שמיר, ראשיהממשלה בעת הפרשה והממונה הישיר על ראש השב"כ. הוא יהיה האדם היחיד המעורב בפרשה שלא זכה בחנינה מראש.

אותו — ואתו בלבד — ניתן יהיה להעמיד לדין. הציניקאים צוחקים.

חוקציחוק, אך האיז טענתם סבירה? קשה לחלוק על הציניקאים, כאשר הם מטיילים ספק באומץ-הלב הנחוש והמחושל של הספקיד הנוכחי של המישטרה.

הפקיד הזה לא קיבל על עצמו סיכונים פוליטיים ואישיים רבים. הוא נכנע לדתים, כאשר היה כדאי להיכנע להם. הוא רצה להעמיד לדין חברת-פירסום בגלל מודעה מהוגנת, ובה צעירה הנשענת על שלושה גברים, כולם לבושים כראוי, בטענה שהיא "פוגעת ברגשות דתים". הוא לא יצא מגדרו כדי לכפות את החוק על הבריונים של גושאמונים וכהנא. הוא מטפל בכפפות-מישי בעבריינים החרדים.

הוא לא ריכז כידברול את תופעות הסאריים החולני כשורות המישטרה עצמה. בתגות המישטרה ממשכים להכות בסיטונות עצירים יהודיים וערביים, ובעיקר ערביים. שוטרים שנתפסו בכך נרדו לקנס מגוחך ולמחשבות-על-תנאי.

מי שסובל בקריצי-עין שוטרה של עיניים ומכות בתחנות-המישטרה שלו, כיצד יתייחס להכאתם-עדי-מוות של אסירים בידי הקולגים מן השב"כ?

האם קומץ האנשים הנהדרים, שהת ייצבו לימין היהודי המעונה באי השדים, תוך סיכון עצמי והקרבה ללא גבול, היו שדים מוקדים?

אני מקווה שלא לכך התכוון הנשיא. אני בטוח שלא. אבל איני יודע למה הוא התכוון. הלואי והיה מסביר זאת לציבור. שום דבר אינו עומד מעל לחוק — לא המישטרה הפוליטית הקרויה שב"כ, לא ביטחון המדינה, לא הממשלה. הכפפת המלך והשילטון לחוק היא ההישג העיקרי של האנושות כמאות השנים האחרונות, ועליה נשפכו נהרות של דם טהור.

טוב שכל שלושת השופטים העליונים הרגישו זאת בצורה חריגה מעמית.

החוק עומד מעל לכל. ופעולה להשלת העליונות של החוק אינו מחול-שדים, ואינה מחול בכלל, אלא סטולה סטרויטית מאין כמוה.

חקירה צריכה להיות. אילו היה נשיא המדינה קושר את מתן-החנינה לררישה שממשלת-ישראל תסיר ועדת-חקירה ממלכתית לפרשת השב"כ, היית מקבל את החלטת-החנינה בשתי ידיי, ובלי התייגות.

חבל שהנשיא לא הייתה את החנינה בכך. אי-התניה לא תגרום להפסקת "מחול השדים". להיפך, היא מבטיחה את המשך "מחול השדים". כל עוד זועק הרם מן הארמה, לא ישקטו "השדים". הם ימשיכו לרקוד.

באיש בעל זיקה דתית, צריך היה נשיאה-המדינה לדעת זאת. גם עליו ציווה אלוהיו להיות שומר אחיו.

חקירה צריכה להיות. לפי התחייבות היועץ המישפטי באונו בית-המישפט, היא אכן תהיה. השופטים עצמם ידאגו לכך. שהרי כל

ני מכבד את נשיאה-המדינה, חיים הרצוג, הן כאדם, הן כמי שנושא בתפקיד הרם. אני יודע שהוא אדם בעל רצון טוב, מתקדם מבחינות רבות, הגון וכן על פי השקפותיו.

אולם אני מרשה לעצמי לומר שהוא טעה במיקרה זה.

לא הייתי מתנגד לחנינה, אילו ניתנה בהקשר הנכון.

אין לי — ואין למדינה — עניין בהענשת האנשים, אף שביצעו (על פי הודאתם בבית המישפט) פשעים חמורים כגון רצח או הריגה, זיוף והרחה לעדות-שקר. הושבתם בכלא כמשך תקופה ארוכה, ואולי במאסר-עולם, לא היתה מועילה לאיש. מכיוון שפעלו, בלי ספק, מתוך אמונה שהם ממלאים בפשעים אלה שליחות לאומית, יש מקום לשיקולים של חסד ורחמים. אולם לא בצורה שהדבר נעשה.

האינטרס העליון של מדינת-ישראל, כמדינת חוק המבוססת על הכרה כאדם כבערך עליון, הוא שמעשיהם כאלה לא ייעשו בעתיד.

כלומר: קביעה חריגה מעמית, על דעת כל מוסדות השילטון והמישפט, כי רצח שבויים ואסירים הוא פשע נתעב, ולא חשיב מה הנסיבות ומה המניעים.

וכן: קביעה חריגה מעמית שהרחה לעדות-שקר, זיוף, וכל פעולה אחרת למען שינוש מערכת החקירה והמישפט הם פשעים חמורים, יהיו המניעים והנסיבות כאשר יהיו.

זה היה צריך להיאמר בצורה פשוטה, דרמטית ופסקנית, כפי שאמר זאת השופט בנימין הלוי במישפט רוצחי כפרקאסם, כאשר דיבר על "הרגל השחור של אי-החוקיות".

זה היה צריך להיאמר על-ידי נשיא-המדינה.

צ ר לי שנשיאה-המדינה לא אמר זאת. אילו היתה החלטת-החנינה מלווה בקביעה חריגה מעמית ודרמטית כזאת, הייתי מסוגל לקבל אותה כמעשה חינוכי.

מתן חנינה בלי קביעה כזאת היא מעשה בלתי-חינוכי, אנטי-חינוכי.

היא תובן על-ידי אנשים רבים כמתן גושפנקה לפשעים מחרידים — וכחומנה לבצע בעתיד פשעים דומים — אולי בצורה דיסקרטית יותר, ולא לעיני הצלמים של העולם הזה.

לא לכך התכוון הנשיא. בכך אני בטוח. אך גם במיקרה זה, לא המניעים קובעים, אלא התוצאות הצפויות. כך יתפרשו הדברים בעיני אנשים מן המניין.

היה כאן מחול חינוכי ממדרגה ראשונה והרה סכנות. ניתן לתקן אותו במיקצת, כאשר יעניק הנשיא חנינה — כפי שיש להניח — לשאר אנשי השב"כ המעורבים בפשעים בפרשה זו, ובניהם האנשים שביצעו כפועל את רצח השבויים כמכות-אקדח ואבנים.

ישתמשו הנשיא בהזדמנות זו כדי להעלות על נם, בצורה חריגה מעמית (כמעט ואמרת: בצורה תנכית) את הציווי העברי העתיק: לא תרצח!